

Provinciale vtbKultuur “Zomer-stadszoektocht”

Op stap in de ballonstad

Beste stadsbezoeker,

Welkom in de ballonstad, Sint-Niklaas.

Sint-Niklaas heeft reputatie verworven als Vlaamse ballonstad bij uitstek en ook in het buitenland spreekt men lovend over deze manifestatie die sinds 1848 elk jaar plaatsvindt op de eerste zaterdag en zondag van september n.a.v. de bevrijdingsfeesten/de Vredefeesten. In 1784, een jaar na de uitvinding van de luchtballon door de gebroeders Montgolfier, stuurde stadsgenoot Johannes van Goethem een met warme lucht gevulde onbemande ballon de ruimte in. Het duurde tot 1845 vooraleer de eerste bemande luchtballon in Sint-Niklaas zou opstijgen: piloot Kersch uit Menen maakte vanop de speelplaats van het College de eerste luchtreis in 't land van Waas. Vanaf 1873 werd de kermisweek luister bijgezet door het opstijgen van een ballon. Acrobaten toonden onder de mand hun kunnen en kleinvee werd per valscherf gedropt.

In 1911 maakte de "Waaslander", ballon van de Aeroclub van Sint-Niklaas, zijn eerste luchtreis. Tot 1971 zou op kermisdonderdag een luchtballon opstijgen op het marktplein van Sint-Niklaas. maar na de tweede wereldoorlog begon de ballonmeeting van begin september de aandacht op te eisen: een ballonweekend van formaat ! Tijdens deze jaarlijkse hoogmis voor ballonvaarders én hun fans uit de hele wereld stijgen gasballons en tientallen heteluchtballonnen, waaronder heel wat speciale vormballonnen, vanop het evenementenplein op.

We hebben voor je een stadszoektocht uitgestippeld met 10 vragen. De afstand bedraagt ongeveer 5,5 km. Af en toe dien je een straat over te steken. Gebruik altijd het zebrapad als er één is binnen een afstand van 20 m. Wees extra voorzichtig en hou enthousiaste kinderen goed in het oog.

De antwoordformulieren kunnen uiterlijk **tot en met dinsdag 21 september 2021** via e-mail doorgestuurd worden naar oost-vlaanderen@vtbKultuur.be

Gelieve per antwoordformulier €5 (vtbKultuur-lid)/€7 (niet-lid) te storten op rekeningnummer BE61-7512-0036-0917 van vtbKultuur Oost-Vlaanderen met de vermelding van “Stad – je naam of vtbKultuur lidnr”. **Pas dan is je deelname geldig.**

Wat valt er te winnen? Een waardevolle mand streekproducten en enkele kleinere, maar overheerlijke prijzen door ondersteuning van EROV en vtbKultuur. Winnaars zullen telefonisch of per mail gecontacteerd worden.

Heb je het antwoordformulier liever in een brievenbus te deponeren of op te sturen? Dit kan op het volgend adres: vtbKultuur Oost-Vlaanderen p/a Paul Denis, Kasteeldreef 18, 9080 Lochristi.

Veel plezier met deze stadszoektocht en succes!!!

Team vtbKultuur “Provinciale Stuurgroep Oost-Vlaanderen” i.s.m. met vtbKultuur Sint-Niklaas.

Provinciale vtbKultuur “Zomer-stadszoektocht”

Op stap in de ballonstad

Aanvulling aan deze stadszoektocht:

Deze stadszoektocht is geïnspireerd op de vele themawandelingen die ter beschikking zijn bij de Toeristische Dienst van de stad. Om het bouwkundig erfgoed van Sint-Niklaas te ontdekken, hoeft de wandelaar geen eeuwen terug te gaan in de tijd. De 17de eeuw heeft weliswaar interessante gebouwen nagelaten op de Grote Markt, maar op diverse plaatsen in de stad raken we eveneens geboeid door schitterende pareltjes van art nouveau, art deco en nieuwe zakelijkheid. Met dank aan rijke textielbaronnen, handelaars en religieuzen, die in het interbellum hele straten lieten optrekken. En eigenlijk is de stad één openluchtmuseum met vele beelden en street art!

Maak jouw bezoek aan Sint-Niklaas een dagje langer en bezoek één of meer musea.

Deze wandeling brengt je langs 3 musea die zeker een bezoek waard zijn: **het SteM, de Salons en het Mercatormuseum**. Op maandag zijn deze musea gesloten. Hou daar rekening mee!

Openingsuren SteM en Mercator: dinsdag - vrijdag: 14u30 tot 17u; zaterdag 13u tot 17u; zondag 11 tot 17u.

De Salons op donderdag en vrijdag van 13u30 tot 17u; op zaterdag van 13u tot 17u; zondag van 11u tot 17u. Meer info: <https://www.museasintniklaas.be>

Meer info over de beelden in de stad vind je op de website: <https://www.kunstindestad.be>
Meer info over de street art op de website: <https://www.ontdeksintniklaas.be>

Wegbeschrijving

Onderweg zijn er meerdere culturele bezienswaardigheden. Bij bepaalde was de uitleg te lang om deze op te nemen in de wegbeschrijving. Vandaar dat we er voor gekozen hebben om deze afzonderlijk te vermelden. Dit wordt aangeduid met een (Cx). De uitleg (Cx) vind je terug na de wegbeschrijving.

Onze wandeltocht **start** op het Stationsplein. Met de rug naar het **NMBS-station** stappen we naar rechts, langs de fietsenstalling en gaan dan aan het eind van de esplanade schuin links de winkelstraat in, de **Stationsstraat**.

De benedenverdiepingen van de aanvankelijk ruime burger- en herenhuizen werden grotendeels, vaak storend, verbouwd tot winkels. De vzw "Kunst in de stad" zorgde voor talrijke beelden van lokale kunstenaars in deze straat en op andere plekken in de stad.

We houden even halt bij **De Casino (C1)**, een neoromaans bakstenen pand met neoclassicistische inslag en bijna helemaal in ere hersteld. Indien open wandel eens door het pas heraangelegd park naar een ontwerp van de wereldberoemde Sint-Nikolazenaar bloemenkunstenaar Daniël Ost en zijn dochter Nele.

Vraag 1:

In de Stationsstraat bevindt zich De Casino en bijhorend park. Welke sierlijke dieren herken je in de bankjes waarop je kan uitrusten?

Ongeveer middenin de straat aan de linkerzijde vestigen vlaggen onze aandacht op een monumentaal herenhuis gebouwd in opdracht van grootindustriële Edmond Meert, een textielabrikant. Hier bevinden zich "**De Salons (C2)**". Een bezoek meer dan waard!

Ook **nr. 35**, het winkelhuis uit 1897 in art nouveau verdient even onze aandacht al is het in belabberde toestand. Op de bel-étage, die naar de straat geopend is met een rondboogarcade op versierde vaasvormige zuilen, zijn borstweringen met art nouveau-smeedwerk aangebracht. Aan weerszijden zien we sgraffitopanelen met vrouwenfiguren.

Aan het eind van de straat zien we **de Grote Markt (C3)** met rechts het imposante stadhuis.

Komende uit de Stationsstraat sla je onmiddellijk rechtsaf en neem je de eerste straat aan je rechterzijde, de Collegestraat. Stop even aan de sobere kerk van het College, vroeger ook klein seminarie. Deze **kerk ter ere van St.-Antonius** is één lange brede beuk met 2 kruisarmen. De inrichting is barok met een fraai hoogaltaar. Haaks op de kerk de prachtige neoclassicistische gevel van het College. **Anton Van Wilderode**, priester, dichter, vertaler en leraar in het College, werd vereeuwigd met een prachtig beeld van Wilfried Pas.

Wandel langs het College en sla rechtsaf.

Provinciale vtbKultuur “Zomer-stadszoektocht”

Op stap in de ballonstad

Je belandt in de **Paul Snoeckstraat (C4)** eertijds de Van Britsomstraat.

Tegenover de zijingang van het College bemerk je de **Stadsschouwburg** die plaats biedt aan ongeveer 500 toeschouwers.

Na ong. 50 m sla je linksaf, de Boonhemstraat in. Een straat die langs weerszijden ingenomen wordt door schoolgebouwen o.a. de **Stedelijke Academie voor Schone Kunsten**, vroeger de Nijverheidsschool. De Boonhemstraat geeft uit op de Hofstraat.

We gaan linksaf en passeren de **Muziekacademie** waar zowel kinderen als volwassenen zich kunnen bekwamen in muziek, woord en dans. Bemerk het **beeldje** van Mariette Teugels (**C5**) van een gracieuze ballerina die de veters strikt!

Aan de overkant staat, in de schaduw van een appartementsgebouw, een prachtige neoclassicistische gevel met driehoekig fronton en een Onze-Lieve-Vrouwbeeld in een nis. We slaan links de hoek om en wandelen tot aan het zebrapad dat ons naar het portaal leidt van de **O.-L.-Vr.-kerk** (beschermd monument). Boven op de toren prijkt een 6 m hoog, in verguld koper, uitgevoerd Mariabeeld (**C6**).

Steek het zebrapad nogmaals over naar de andere kant van de kerk en ga verder richting markt. Ter hoogte van het stadhuis steek je opnieuw over naar het Marktplein. Vóór het stadhuis waakt **Sint-Nicolaas**, de patroonheilige van de stad. (**C7**)

Vraag 2:

Welk typisch symbool voor de Stad Sint-Niklaas vind je op de rug van de Sint?

Beklim de stenen trap van het stadhuis. Vanop de pui heb je een prachtig overzicht op dit reusachtig plein dat elke donderdagvoormiddag ingenomen wordt door talrijke kraampjes voor de wekelijkse markt. Je kijkt uit op het **grootste marktplein van België** (3 ha 19 a), in 2005 serieus verfraaid: het centrale evenementenplein is omgeven door een houten wandelpromenade met tal van beelden en voorzien van een halfopen parkeerstraat. Het huidige stadsbestuur werkt aan plannen voor de vergroening en verfraaiing van het plein.

Enkele gebouwen aan de overkant springen in het oog. Je komt er straks nog langs! Wat ook opvalt is het monumentale beeld ‘Het Woord’ dat sinds 1988 de Grote Markt domineert (**C8**).

Steek de Grote Markt over en hou rechts tot de lichten. Ga over aan de lichten naar het Heymanplein. We houden de rechterkant aan en komen zo aan de stedelijke openbare bibliotheek. Rechts van de bibliotheek zie je een **bas-reliëf: "De Wafelenbak"** van Paul Dekker, een eerbetoon aan striptekenaar Marc Sleen die tijdens zijn jeugd in Sint-Niklaas verbleef.

Vraag 3:

Benoem 5 stripfiguren uit het bas-reliëf "De Wafelenbak" van Paul Dekker.

Steek hier het zebrapad ter hoogte van het bas-reliëf over en vervolg je weg verder over het

Provinciale vtbKultuur “Zomer-stadszoektocht”

Op stap in de ballonstad

Heymanplein tot je in de Mgr. Stillemansstraat belandt.

Let op het **street art (C9)** werk voor je de hoek rechts om slaat!

Ga rechts verder door deze straat die werd aangelegd in de jaren dertig van de vorige eeuw en een indrukwekkende rij **woningen in art-decostijl** telt. Alle verschillend maar toch vormen ze één mooi geheel.

Verlaat de Mgr. Stillemansstraat en gaan naar links de Hoveniersstraat in. Even verder terug naar links en je komt in de Kongostraat.

Volg het pad dat zich rechts bevindt tussen de huisnummers 94-88.

Het betonnen pad leidt je naar het Gerdapark met Woonzorgcentrum De Gerda. Voor dit moderne complex vind je een **kunstwerk** van onze nieuwe **prinses Delphine van Saksen Coburg (C10)**.

Volg het betonnen pad dat naar links afdraait verder tussen de inrit van de ondergrondse garage en de hoogspanningsinstallatie. Op het einde neem je het paadje naar rechts zodat je op de Kokkelbeekstraat uitkomt.

Je steekt de straat over en neemt het pad tussen tussen het huis nr. 14 en het huis nr. 18; een doorsteek die ons over een parking naar de August Nobelsstraat brengt.

We gaan naar links en steken op het zebrapad de brede invalsweg naar het centrum (de Parklaan) over, volg eerst nog een 40-tal m naar rechts het voetpad langs het stadspark. Neem de ingang tot het stadspark (officieel R. De Vidtpark) met het kiezelpad dat leidt naar de **Reynaertbank. (C11)**

Vraag 4:

Van welke andere schelm uit onze Vlaamse folklore wendt Reynaert het hoofd af (beeld te zien aan de overzijde van de Parklaan)?

We volgen het pad langs de rechthoekige waterpartij.

De overzichtelijke informatieborden op verschillende plaatsen in het park geven je een overzicht van de plantenweelde én de geschiedenis van het park.

Voor gezinnen met kinderen (6 tot 12 jaar) misschien even het moment om hen wat te laten ravotten op de speeltuigen die je aan de rechterkant in een afgebakend gedeelte ziet. Keer daarna wel terug op je stappen.

We volgen het pad naar links, dan naar rechts, en zien al een waterkasteel opdoemen. Eerst nog voorbij een sierlijke gietijzeren kiosk met Moorse en gotische elementen passeren en dan richting **kasteel Walburg** (beschermd) dat stamt uit de 16^e eeuw **(C12)**.

We verlaten het park langs het hek en komen zo in de Walburgstraat die we links volgen. In deze straat zien we nog enkele mooie herenhuizen.

Rechtdoor gaat deze straat over in de Apostelstraat die we volgen tot aan de Grote Markt.

Steek dan het zebrapad over naar het Marktpllein en draai om met de rug naar het stadhuis want het loont de moeite om de eerder genoemde historische gebouwen nog even nader te bekijken.

Vanaf de markt zien we voor ons links van de straat waaruit we kwamen de **Cipierage** met daarnaast het **Oud- Parochiehuus**. Aan de rechterkant van de Apostelstraat zien we het **voormalige postgebouw** in neorenaissancestijl (1902) met daarnaast het **Landhuis** (eertijds hoofdzetel van het Land van Waas uit 1551). Keer op je stappen terug en wandel links naar de **Sint-Nicolaaskerk**; de oudste kerk van de stad en bovendien de decanale kerk. Ze werd vernoemd naar Sint-Nicolaas van Myra, de patroonheilige van de handelaars.

Vraag 5:

Welk voedergewas prijkt op één de wapenschilden aan de Cipierage?

We wandelen links van de kerk verder en komen in de Sacramentsstraat.

Vervolgens stappen we naar het plein de Houtbriel. Bemerkt op de hoek rechts van de Sacramentsstraat met de Houtbriel een prachtig art-decopand (Frituur Pom de Tair). **(C13)**

Op de Houtbriel staat een oorlogsmonument ter nagedachtenis van de slachtoffers van de wereldoorlogen. De naam van het plein verwijst naar een plaats waar hout verhandeld werd.

Vraag 6:

Op de Houtbriel staat een groot oorlogsmonument ter nagedachtenis van de gesneuvelden in de 1ste Wereldoorlog. Bekijk alle figuren goed en langs alle kanten. Hoeveel handen tel je?

We stappen rechtdoor de Ankerstraat in. Aan het kruispunt met de Zamanstraat slaan we links af en vervolgens rechts naar de Zwijgershoek. Daarna nemen we rechts de straat naar de parking die we oversteken.

Voor ons zien we de ingang van het **SteM**. **(C14)**

Wandel terug tot aan de parking en merk schuin rechts een groen poortje dat toegang geeft tot een parkje. Eens door dit hekje kom je in de tuin van het **Mercatormuseum**.

Wandel hier door. Links staat het museum dat volledig in het teken staat van de Rupelmondse cartograaf Gerard de Cremer, beter gekend als Mercator.

Vraag 7:

Mercator introduceerde een nieuwe term voor 'een samenhangende verzameling kaarten'. Het begrip verwijst naar een figuur uit de Griekse mythologie om een naslagwerk met landkaarten te duiden.

Bemerkt de achtergevel van het "**kasteel Janssens**", een herenwoning in Vlaamse neorenaissancestijl. Een industrieel was hier de eigenaar van. In 1909 kocht de stad het gebouw aan en kreeg de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Waasland hier huisvesting.

Vraag 8:

In het park bij het Mercatormuseum vind je tegen de muur een oude grafzerk van Gheeraert uit Beveren. Wat draagt hij aan zijn riem?

We verlaten de tuin van het museum langs het hek aan de Zamanstraat en gaan deze rechts in.

Volg deze straat tot je aan het fraaie Regentieplein komt. Centraal op dit pleintje, onder platanen, bevindt zich het Rolliersmonument, een gedenkteken ter nagedachtenis van 75 jaar Belgische onafhankelijkheid en de heldendaad in 1830 van Sint-Niklaas naar Benedikt Rolliers.

Vraag 9:

Benedikt Rolliers, een brandweerman uit Sint-Niklaas, speelde een grote rol in de onafhankelijkheidsstrijd die leidde tot de onafhankelijkheid van België. Hoeveel jaar, na de onafhankelijkheid van België, werd dit monument ter ere van majoor Rolliers opgericht ?

Volg het plein links en neem de tweede afslag: de Prins Albertstraat. **(C15)**

Geniet van een aantal prachtige burgerhuizen met verschillende stijlen en versieringen o.a. art nouveau op de huizen met nr. 49, 45, 43 en 20. De nr. 18 en 16 hebben sgraffito-decoraties. Dit zijn gevelversieringen waarbij op de gevel een aantal pleisterlagen over elkaar worden aangebracht. Door het wegnemen van die lagen volgens een vooraf bepaald ontwerp ontstaat een leesbare tekening of versiering.

Aan het eind van de straat kom je terug op het Stationsplein. We steken de esplanade over en gaan de stationshal binnen. Bemerkt het glasraam boven de ingang naar de perrons.

Als laatste vraag nog een vraag i.v.m. de ballonstad Sint-Niklaas **(C16)**

Vraag 10:

Een ballon stijgt op van de Grote Markt en landt op de Dries in Sinaai. Uit welke richting kwam de wind ?

Je hebt het eindpunt bereikt. Hopelijk heb je ervan genoten. Veel succes met het invullen van het antwoordformulier.

*Indien je nog wat tijd hebt bekijk dan nog even een **street art werk**. Ga door de stationshal richting perrons en aan de achterkant van het station (Noordlaan) zie je op een muur van de Da Vinci-school een grote colibri, een knap werk van de Antwerpse street artkunstenaar SMOK.*

Gesponsord door

Provinciale vtbKultuur “Zomer-stadszoektocht”

Op stap in de ballonstad

ANTWOORDformulier:

Naam: .....

E-mail: .....

Telefoon- of gsm-nummer: .....

vtbKultuur-lidnummer: .....

vtbKultuur-afdeling: .....

Vraag 1:	
Vraag 2:	
Vraag 3:	
Vraag 4:	
Vraag 5:	
Vraag 6:	
Vraag 7:	
Vraag 8:	
Vraag 9:	
Vraag 10:	

Schiftingsvraag :

Maak de som van de lottogetallen (reservegetal inbegrepen) van de lottotrekking op zaterdag 25 september 2021.

Antwoord op schiftingsvraag:

--

Culturele bezienswaardigheden:

❖ C1- De Casino

In 1852 werd in opdracht van lokale notabelen dit gebouw opgetrokken als centrale concertzaal voor Sint-Niklaas (klassieke akoestische muziek). Van bij het ontstaan kreeg de zaal dus een culturele bestemming. Kort na WO I werd De Casino verbouwd tot bioscoop. Omdat vooral het lichtere genre er werd getoond, kreeg de bioscoop een louche imago. Cinema Casino sloot de deuren in 1969. Daarna raakte het gebouw langzaam in verval. Tot het in 2009 werd gerenoveerd door de voormalige concertorganisatie De Spiegel (nu De Casino).

❖ C2 – De Salons

Je beleeft er de grandeur van 18de-eeuwse Franse kastelen. De monumentale trap, de stijlvolle deuroplijstingen, de rijkelijk versierde marmeren schouwmantels en de met stuc uitgewerkte plafonds zijn een ware lust voor het oog. De grote daglichtkoepels boven de traphal en het centraal salon en de massieve ruimtes erboven zijn ronduit indrukwekkend.

De indeling van het huis getuigt van een voor de jaren 1920 zeer vooruitstrevend woonconcept. Zowel de bewoners als het dienstpersoneel leefden, woonden en werkten in ruimtes die functioneel en op hun maat werden ingericht.

Daarnaast vind je in De Salons ook een deel van de kunstcollectie van de stad. Op de gelijkvloerse verdieping, in de galerij, kijkt een ensemble rond het thema dieren je in de ogen: de stier van Alfred Verwee, een monumentaal werk van Edmond Verstraeten, de honden van de dierenschilders Stobbaerts en Jozef Stevens en een expressionistisch werk van René De Lannoy. Op de eerste verdieping wordt de rest van de collectie geconcentreerd rond het thema ‘jong & oud’. Impressionistische werken verbeelden het lenteleven. Een aantal werken behandelen het familieleven. Daarbij mogen de 9 pareltjes van de post-impressionist Henri Evenepoel niet ontbreken. Met als absolute blikvanger het vertederende portret van zijn zoontje Charles.

In een aantal andere ruimtes hangen werken rond het thema dood, tijd en ouderdom: een mix van klassieke schilderijen en hedendaags grafisch werk.

❖ C3 – de Grote Markt

Het neogotische stadhuis uit 1878 blijft tot op vandaag dé blikvanger van het grootste marktplein van België. Ook al berust de huidige locatie op een van de meest notoire bouwovertredingen in de Sint-Niklase geschiedenis uit 1840.

Volgens de schenkingsakte van Margaretha van Constantinopel moest de markt immers voor altijd onbebouwd en ten dienste van de bevolking blijven. Toch wordt hier in 1840 een eerste stadhuis gebouwd dat echter in 1874 afbrandt en in 1878 vervangen wordt door het huidige neogotische gebouw.

In de 20ste eeuw werd het stadhuis uitgebreid met twee modernere en soberdere vleugels, als afspiegeling van de grote bevolkingstoename van de stad. De rechtervleugel wordt vervangen door een recentere constructie die de dienst toerisme, de stadswinkel, het archief zal huisvesten.

❖ C4 – Paul Snoeckstraat

In 2016 werd als eerbetoon deze straat vernoemd naar de Sint-Niklase dichter en cultfiguur Paul Snoeck die zich op 19 oktober 1981 met zijn Alfa Romeo te pletter reed tegen een kraanwagen. Hij liet een grote erfenis na, met parels van dichtbundels en heel wat beeldend werk. Hij wordt vandaag nog steeds beschouwd als één van de belangrijke Nederlandstalige dichters.

❖ C5 – Mariette Teugels

De natuurgetrouwe vormgeving van Mariette Teugels wordt zeer gewaardeerd door een ruim publiek. De jonge danseres buigt haar lenig lichaam diep voorover en bindt op gracieuze wijze de zijden linten van een van haar dansschoentjes aan. Ze is geconcentreerd bezig. Het strak gespannen haar is geknoopt in een knoetje. De ogen zijn strak gericht op haar dansschoentje, de armen vormen een elegante beweging en de benen staan reeds in een klassieke danshouding.
(Kunst in de Stad - 7 september 1985)

❖ C6 – O.-L.-Vr.-kerk - Mariabeeld

De sierlijke toren, bekroond met een verguld Mariabeeld, is van heinde en verre te zien. Het geeft de kerk de allures van een kathedraal. De volledige naam van de kerk luidt Onze-Lieve-Vrouw-van-Bijstand-der-Christenenkerk. Ze werd in het midden van de 19de eeuw gebouwd in eclectische stijl, met (neo)romaanse elementen. De torenspits is 50 m hoog, het beeld van Maria torent er 6 m bovenuit. Het beeld, in de volksmond ook ‘Miet of Maria Vergult’ genoemd, is al twee keer van de kerk gehaald voor restauratie.

❖ C7 – Sint-Nicolaasbeeld

Het iconische Sint-Nicolaasbeeld aan de voet van het stadhuis is het meest gefotografeerde kunstwerk van Sint-Niklaas. Sint-Nicolaas, bekend als Sinterklaas, is sinds 1217 de patroonheilige van de stad. De mijter, rode mantel en staf zijn herkenbare attributen van de grote kindervriend. Kunstenaar Achiel Pauwels presteerde in 1997 een huzarenstukje met een beeld van dergelijke afmetingen in keramiek. Het werk is 4,5 meter hoog en samengesteld uit een driedimensionale puzzel van 300 stukken.

❖ C8 - Het monumentale beeld ‘Het Woord’

Hoog op een sokkel staat de rijzige figuur van een man. Met opgeheven hoofd kijkt hij over de stad. Zijn houding is plechtig.

Het beeld heeft meerdere betekenissen. Tijdens de Expo ‘58 in Brussel stond het nabij het paviljoen van de burgerlijke bouwkunde onder de naam ‘Hommage au Génie humain’. Nadien is het herdoopt tot ‘Le Verbe’ of ‘Het Woord’ met een duidelijke verwijzing naar de aanzet van het Evangelie van Johannes. De kunstenaar, Idel Lanchelevici zocht een studentenstad en vond in de Wase hoofdstad een geschikte locatie. Volgens zijn wens is het beeld op een sokkel van 5 meter hoog geplaatst op de zuidelijke punt van het marktplein. Sindsdien kan men zich het centrum van Sint-Niklaas niet meer indenken zonder deze imposante gestalte.

❖ C9 – Street ART

De man die de metershoge “slechtvalk” maakte op de hoek van het Heymanplein en de Mgr. Stillemansstraat is Dzia. Hij is een Antwerpse muralist die vossen, vogels en andere beesten tekent. Hij is hot in het buitenland. Zijn werk prijkt op bruggen en gevels overal ter wereld.

Het werk dat je hier ziet is een impressionante knipoog naar het koppel slechtvalken dat sinds 2014 jongen grootbrengt in de toren van de Onze-Lieve-Vrouwkerk. Hij maakte de muurtekening op amper drie dagen en koos voor een verwijzing naar de glasramen en art-deco-elementen die de buurt kenmerken.

❖ C10 – Kunstwerk – prinses Delphine van Saksen Coburg

Het kunstwerk met een ondubbelzinnige boodschap. ‘Ageless Love’ is een groteske sculptuur vervaardigd uit cortenstaal, een soort staal dat mettertijd roest. Die materiaalkeuze past volgens de kunstenaar perfect binnen het concept ‘ageless’, gezien het mee rijpt met de tijd maar nooit vergaat. Het werk zelf is een uitvergroting van het woord love in Delphines eigen handschrift, zoals ze dat al in vele werken heeft gebruikt. ‘Ageless Love’ het juiste kunstwerk, op de juiste plek, op het juiste moment (2020) in Coronatijd. “Want zeker vandaag heeft iedereen wat extra liefde nodig.”

❖ C11- Reynaertbank

Sint-Niklaas komt niet voor in het Reynaertverhaal, maar is al meer dan een halve eeuw de thuishaven van veel experts van het middeleeuwse epos. Een standbeeld van deze sluwe vos in het stadspark kon daarom niet uitblijven.

In 1955 werden op diverse plaatsen in het Waasland die voorkomen in het Reynaertverhaal zitbanken met citaten geplaatst, maar dus niet in Sint-Niklaas.

Bij de feestelijke onthulling van de zitbanken vond de voorzitter van de Vlaamse Toeristenbond dat een beetje sneu, zeker omdat de Wase hoofdstad de thuisbasis was van pastoor De Wilde en broeder Aloïs, twee eminente kenners van het epos. Daarom kreeg Sint-Niklaas in 1958 niet alleen een Reynaertbank, maar ook dit beeld van de hand van Albert Poels. Het laat Reynaert zien die met krokodillentranen afscheid neemt van het hof van koning Nobel. Maar zijn spits rechtopstaande oren verraden dat hij andere plannen heeft.

❖ **C12 – kasteel Walburg**

In 1553 bouwde ridder Willem van Waelwijck zijn waterburcht op loopafstand van de markt. Hij vernoemde zijn burcht naar zijn vrouw, *Walburgis*. Het toenmalige domein bestond uit een boomgaard, een tuin en twee landwegen. In de 19e eeuw kwam het kasteel in handen van de familie Van Naemen en werd het kasteel verbouwd. Ook werd het park omgebouwd tot een Engelse Tuin.

In 1949 werd het park door de gemeente onteigend en het kasteel aangekocht. In 1952 werd het park opengesteld voor het publiek. Na de dood van de burgemeester Romain De Vidts, werd het park omgedoopt naar het Romain De Vidtpark. In 1975 werden het kasteel en het park ingeschreven als beschermde monumenten.

❖ **C13 – Art-decopand**

In 1929 ontwierp architect Marc Neerman voor apotheker Tuypens dit drie tot vier bouwlagen hoog gebouw onder plat dak. Het sterk bij de Amsterdamse school aanleunend baksteengebouw wordt op de hoek verlevendigd door natuursteen en op het gelijkvloers door een zwarte marmerbekleding. De rechthoekige vensters en de kleur van het glas-in-lood verlenen een decoratief effect aan de kubistische opbouw. Een driezijdige erker, uitkragende en overhoekse baksteenlijsten en een soms golvend, dan weer recht en staand metselverband in de bekroning van de gevel, verlevendigen de strakke basisvorm.

❖ **C14 -SteM**

Dit Stedelijk Museum brengt met een uitgelezen selectie van voorwerpen, documenten, beeld en geluid de rijke geschiedenis van Sint-Niklaas en het Waasland tot leven. De permanente collectie, gepresenteerd in een verbouwde fabriekshal van meer dan 1 150 m², illustreert de drie verhaallijnen "mens en machine", "mens en materie" en "mens en lichaam".

In een fascinerend - voor het publiek toegankelijk - depot krijgt u rechtstreeks toegang tot de museumreserves. Verder is er nog een breiatelier van ruim 600 m², een polyvalente ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen en voordrachten, 3 educatieve ruimten.

❖ C15 – Prins Albertstraat

De rechtlijnige straat van het Stationsplein naar het Regentieplein werd ontworpen in 1846 doch pas in 1902 aangelegd en bebouwd met voornamelijk art-nouveau getinte burgerhuizen. Lijstgevels van twee à drie traveeën en drie bouwlagen, dikwijls onderkelderd. Parementen van geglazuurde baksteen op sokkels van arduin. Gevelwanden sterk verlevendigd door de verschillende uitgewerkte deuren en vensters: rechthoekige, segment-, korf-, rondbogig, driekwartcirkelvormig, en de versierde borstweringen en boogvelden met sgraffitopanelen.

❖ C16 - Wat u altijd al had willen weten over ballonvaren

Wat is het beste moment voor een ballonvaart ? 's Morgens en bij valavond omdat een ballon geen thermiek (opstijgende warme lucht) verdraagt, maar integendeel koele, stabiele condities nodig heeft om veilig te kunnen varen. Die condities zijn voorhanden rond zonsopgang en -ondergang. Ongeveer twee uur na zonsopgang begint de aarde op te warmen, wordt de luchtopbouw onstabiel en treedt thermiek op. Twee uur voor zonsondergang koelt de aarde af en is het effect hetzelfde.

Hoe blijft een ballon in de lucht ? Het principe is simpel: hete lucht stijgt. De piloot blaast met behulp van een sterke brander hete lucht in de ballon. Aangezien die lucht warmer is dan de lucht buiten de ballon, blijft de ballon 'varen'. Hoe groter het temperatuurverschil, hoe hoger de ballon stijgt, tot zelfs enkele duizenden meter hoog ! Om te dalen wordt de lucht in de ballon afgekoeld.

Van welk materiaal is een ballon gemaakt ? De ballon zelf is vervaardigd van het heel lichte en uiterst sterke 'ripstop' nylon. Met tape en stalen kabels wordt dat nylon bevestigd aan de met de hand gemaakte rieten mand.

Is een ballon bestuurbaar ? Een duidelijke neen. Wel is het zo dat luchtstromen variëren naargelang de hoogte en een ervaren piloot kan daarvan handig gebruik maken. Aangezien een ballon onbestuurbaar is, zal je dan ook zelden of nooit landen op de plek waar je bent opgestegen.

Heb je speciale kleding nodig ? Vrijetijdskleding volstaat. Op 600 voet (ong. 200 m) verschilt de temperatuur nauwelijks van die op de begane grond en bovendien geeft de brander aardig wat warmte af. Een sweater of jas kan echter nooit kwaad. Zeker niet vergeten: een camera of video, want hoog in de lucht zie je alles toch anders.